

לשון הפר

גיליון מס' 18 – נובמבר 2004

שלום רב,

❖ בתאריך: 16.11.04, יום ג', נקיים אסיפה שנתית של שיאון בבית הארחה של קיבוץ ניר עציון. בהמשך לאסיפת שיאון תתקיים אסיפת החקלאית ולאחר מכן אסיפת התאחדות מגדלי הבקר. את היום יפתח שר החקלאות ופיתוח הכפר בנושאים שעל הפרק.

❖ עם בא החגים עובדי שיאון מקבלים ברכות ואיחולים מהמגדלים אם בכתב ואם בע"פ. הגיעו לידי מס' ברכות חמות למזריעים וחשבתי כי יהיה נחמד לפרסם ברכה מחממת לב זו:
"גן שמואל 15.9.04

לבני חבר הצוות הנאמן והקבוע ביותר. עוד שנה עברה ועוד אחת עומדת בפתח. אוי... כמה נדוש להשתמש שוב במשפטים אלה כדי לברך. אין תקופה מתאימה יותר לחשבון נפש כדי לחשב ולסכם כמויות כמו הסתיו. החגים בעונה זו בנויים כך שהם משרתים את המטרה. אחרי ראש השנה מצפים לנו יום הכיפורים וסוכות שהוא חג האסיף על כל משמעויותיהם. וכפי שנאמר לא כל יום בודק האדם את עצמו ואת מעשיו כדי לתקן ולשפר את הטעון שיפורים.

כחבר מן המניין ואחד הותיקים בצוות רפתני גן שמואל, תרמת את חלקך כדרכך בקודש בשקט ובצנעה. חלקך הוא אחד המרכיבים המרכזיים בהצלחה כמו בכישלון. כולנו יכולים לעבוד קשה ולעשות שמיניות באויר אבל את איכות הבהמות אתה קובע, מן אלהים קטן..... אז תמשיך להתייחס ברצינות לתפקידך, ותאמין לנו שאנחנו מאוד מאוד משתדלים לקשור את הפרות בזמן.

שנה טובה לך ולכל בני משפחתך.....עד פסח!!!!
מהחברה ורפי."

❖ בכוונתנו לקיים שני מפגשים מקצועיים בנושא הכלאות, מפגשים אלו יכללו בעיקר הרצאה של אפרים עזרא. המפגשים יתקיימו במועדים הבאים:
1. יום תאריך: שעה: באתר שיאון דרום.
2. יום תאריך: שעה: באתר שיאון צפון.
מגדלים המעוניינים מוזמנים.
נא להודיע לקלרה בצפון וקרן בדרום על השתתפותכם.

בברכה,
שאל רשף.

חברה ישראלית
להזרעה מלאכותית
מ"וטיפוח בע"

המערכת:
אתר צפון

דואר שריד 30099
טל: 04-6540142
פקס: 04-6545486

E-MAIL:
north@sion-israel.com

דרום אתר

ד שקמים 79800
טל: 08-8592812/3
פקס: 08-8593381

E-MAIL:
south@sion-israel.com

ISO 9001 - 2000

בתחילת שנת 2004 הוסמכנו לתקן החדש לאחר מבדק של מכון IQC. המבדק התקיים באתר הצפוני של שיאון וכלל ביקור באתר עצמו וסיור בחוות הגידול הצפוניות. הערות וליקויים שהתגלו במהלך המבדק תוקנו. לאחר ההסמכה התקבלה בחברה החלטה כי יש להמשיך לערוך ביקורות חיצוניות אחת לחצי שנה. בנוסף לביקורות החיצוניות מתקיימות ביקורות פנימיות ותועלתן לארגון מרובה. בחודש אוגוסט השנה נערכה ביקורת נוספת באתר הדרומי שכללה מבדקים בפריה, במעבדה ובבנק הזרמה. תוצאות הביקורת היו טובות וההערות והליקויים שהתגלו במהלך תוקנו. במבט לאחור, חלפו ארבע שנים מאז התחלנו לעבוד עפ"י תקן ה-ISO. אנו מאוד מרוצים משיטת העבודה, מהתוצאות בביקורות הפנימיות והחיצוניות שהובילו את עובדי החברה להשגים טובים יותר.

עבודה בעונת החורף:

לקראת החורף ברצוננו להדגיש את מחויבות המשק לדאוג לתנאי הזרעה נאותים. הכוונה הנה לריכוז פרות ועגלות ומקום הזרעה מקורה ויבש. ברפתות ללא קירוי בעמדת ההזרעה לא נוכל לתת שירות, אנא מכם הרפתנים הקדישו תשומת לב לעניין מבעוד מועד.

שעת הגעת המזריע למשקים:

ברצוני לחדד נושא זה כדי למנוע אי הבנות וויכוחים מיותרים עם המזריע. המזריע מתחיל את עבודתו בשעה קבועה ויודע בוודאות באיזו שעה הוא מגיע למשק הראשון. זמן הגעתו ליתר הישובים תלוי בכמות העבודה, לכן ישנן תנודות בזמן ההגעה ועל המשקים לקבל נתון זה. יש להדגיש כי המזריע מגיע פעם אחת ביום למשק, משקים המפספסים את המזריע באופן שיטתי לא יקבלו את שרות ההזרעה באותו יום ויאלצו לחכות ולקבל את השרות למחרת בנוהל המקובל והמסודר.

בברכת שיתוף עבודה פורה,
דני גלעד
מנהל אתר שיאון צפון.

היחידה להעברת עוברים - לקראת עונת

2005-2004

בסוף חודש נובמבר תחל עונת הפעילות של היחידה להעברת עוברים. היחידה פועלת כזרוע של תכנית הטיפוח ומטרתה להבטיח קבלת מספר רב של עגלים בעלי ערך גנטי גבוה. כמו בתכנית הטיפוח הרגילה, גם כאן נבחרות כעתודות הפרות בעלות הנתונים הגנטיים הטובים ביותר בעדר הישראלי ואליהן משודך פר מובחר מהארץ או מחו"ל. העברת העוברים מאפשרת לקבל מכל אחת מהעתודות מספר עוברים המושתלים באומנות שנבחרו מראש – בד"כ עגלות או פרות בעלות ערך גנטי נמוך. התוצאה – במקום הריון בודד המניב עגל או עגלה, מתקבלים מספר ולדות, חלקם עגלים שנרכשים לתכנית הטיפוח וחלקם עגלות בעלות ערך גנטי גבוה, הנשארות במשק ומשביחות את העדר.

כיצד הדבר מתבצע ?

הדרך לקבל עוברים רבים מפרה אחת מתבססת על השריית ביוץ יתר (סופר אובולציה) באמצעות הזרקת הורמוני מין (FSH ו PMSG) החל מיום 12 למחזור היחום, הזרקת PG והזרעה 3 פעמים רצופות עם זיהוי הדרישה. שבוע לאחר ההזרעה מתבצעת השטיפה-החדרת נוזלים לתוך הרחם, איסופם ואיתור העוברים בתוכם. את העוברים, לאחר שעברו סווג וטיפול ניתן להשתיל מייד באומנות שהוכנו מראש או להקפיא לשימוש מאוחר יותר.

העונה:

עונת העבודה מתחילה בסוף נובמבר ומסתיימת באפריל – מאי, בחודשי הקיץ, באקלים הישראלי, קטנים מאד הסיכויים להצליח בהעברת עוברים.

איתור פרות מועמדות:

רשימת הפרות המועמדות להעברת עוברים רוכזה על פי נתוני ספר העדר וכוללת פרות בעלות ערכי חמ"מ גבוהים מ 800 ק"ג שתאריך ההמלטה שלהן חל מאמצע חודש אוגוסט שנה זו ואילך, פרות אלו צפויות להיכנס למעגל ההזרעה החל מסוף חודש נובמבר.

תכנית עבודה :

יום 0 – דרישה טבעית
יום 4 – זריקת PG לאומנות
 יום 12 – זריקת PMSG בבוקר
 יום 12 – זריקת FSH מזרק 1 בערב
 יום 13 – זריקת FSH מזרק 2 בבוקר
 יום 13 – זריקת FSH מזרק 3 בערב
 יום 14 – זריקת FSH מזרק 4 בבוקר
 יום 14 – זריקת FSH מזרק 5 בערב
 יום 15 – זריקת FSH מזרק 6 בבוקר+PG
יום 15- זריקת PG לאומנות
 יום 15 – זריקת FSH מזרק 7 בערב
 יום 16 – זריקת FSH מזרק 8 בבוקר
 יום 17 – הזרעה 1 בבוקר
 יום 17 – הזרעה 2 בערב
 יום 18 – הזרעה 3 בבוקר
 יום 24 – שטיפת עוברים והשתלתם באומנות

סיכום העונות האחרונות ביחידה להעברת עוברים

עו נת 2002-2003

נשטפו 25 פרות אשר הניבו 156 עוברים. בממוצע 6.25 עוברים לפרה. שעור ההתעברות מהעוברים שהושתלו- כ 35% ובסה"כ היו 55 הריונות .

עו נת 2003-2004

נשטפו 24 פרות שהניבו 110 עוברים. בממוצע 4.58 עוברים לפרה . שעור ההתעברות היה 40% ובסה"כ התקבלו 44 הריונות, מהם נאספו כבר מספר לא מבוטל של עגלים לגידול בחוות של שיאון.

מספר העוברים הראויים להשתלה שונה מאד מפרה לפרה ותלוי בגורמים רבים, שאת רובם קשה לחזות מראש. ברוב השטיפות מתקבלים 4-6 עוברים, במקרים המוצלחים 10 עוברים ויותר ובמקרים הבעייתיים-אף לא עובר אחד. השיא של השנים האחרונות שייך לפרה חוסי מעין חרוד מאוחד אשר נשטפה באביב 2003 והניבה 24 עוברים טובים אשר הושתלו ב 7 משקים שונים וחוללו 14 הריונות.

בשלב זה נשלחים למשקים מכתבים מקדימים והמשקים מתבקשים להודיע על מועד הדרישה של הפרה כדי להכניס אותה לתכנית העבודה.

השנה, בשונה משנים קודמות נכנסו לרשימת המועמדות גם מבכירות (תחלובה 1) אשר נתונין הגנטיים מחושבים רק על פי נתוני הוריהן כיוון שעדיין אין נתוני יצור שלהן.

ביצוע שטיפת עוברים במבכירות צפוי לקדם שתי מטרות: 1. שיפור בתוצאות השטיפה והגדלת הסיכוי לקבל הריונות. 2. קפיצה של שנה בתכנית הטיפול – הפרה נשטפת שנה לפני המועד.

לאחר השטיפה יאספו נתוני היצור של המבכירות ובמועד ההמלטה כבר יהיו נתונים מלאים שיאפשרו להחליט האם העגל מתאים לתכנית הטיפול או לא.

חלקו של המשק בהעברת העוברים:

לאחר קבלת ההודעה משיאון על הפרה המתוכננת, יש צורך לעקוב אחרי מחזורי היחום של הפרה ובהגיע מועד ההזרעה על פי מדיניות המשק – להודיע לשיאון על דרישה נצפית .

חשוב להודיע מייד עם זיהוי הדרישה כדי שנוכל להכין תכנית עבודה ולהביא למשק את ההורמונים בזמן.

עם קבלת התכנית וההורמונים, אחראי המשק להזריק את החומרים בדיוק על פי התכנית ולהזמין את המזריע כאשר נצפית דרישה.

איתור אומנות:

איתור והכנת אומנות לעוברים מהווה את אחד ממוקדי ההצלחה בהעברת עוברים. האומנות המועדפות הן עגלות בגיל הזרעה, בריאות ובמצב גופני תקין.

רצוי להכין 8-10 אומנות לכל פרה תורמת. האומנות מסונכרנות על ידי 2 זריקות PG ודורשות במקביל לתורמת.

במידה ואין במשק אומנות מתאימות ניתן להקפיד את כל העוברים ולהשתילם במועד מאוחר יותר.

וטרנריה:

רצוי מאד לערב את הרופא המטפל בתכנון העברת העוברים ולהמנע מהכנסת פרות שמסובכות במחלות רחם, חוסר תאנה או בעיות הורמונליות.

העולם ואנחנו

טכניקת העברת העוברים נהוגה בארצות רבות בעולם (מערב אירופה, ארה"ב, ברזיל, ניו-זילנד ורבות אחרות) כנתיב חשוב להפצת חומר גנטי משובח.

בארצות מסוימות משלמים הרפתנים סכומים גבוהים מאד על שרות העברת העוברים ואח"כ מוכרים את העוברים שהתקבלו מפרות משובחות ופרי עילית בכסף רב.

ברוב הארצות עושות אגודות ההזרעה שימוש בהעברת עוברים בתכניות הטיפוח שלהן ופרים רבים בצמרת טבלת האינטרנול נושאים בצמוד לשמם את האותיות ET, סימן לכך שמקורם בהעברת עוברים.

בארץ לא התפתח עדיין המסחר בעוברים והנתיב העיקרי בו פועלת היחידה להעברת עוברים הוא בשרות תכנית הטיפוח ועל מנת לייעל אותה.

הרווח הצפוי למשק המשתתף בתכנית נובע מהגדלה משמעותית של הסיכוי לקבל מהפרה הטובה ביותר בעדר לפחות עגלה אחת.

בכדי לפתח את נושא העברת העוברים ולהפיק ממנו תרומה משמעותית לטיפוח תוך שיפור היכולות הטכניות של היחידה, שמנו לנו למטרה להגיע בעונה הקרובה ל 70 פרות שישטפו ויניבו עוברים.

לצורך ייעול העבודה והתאמתה לצרכי המשק ויכולותיו, יפעל השנה מכשיר הקפאת עוברים והמשק יוכל לבחור בתאום איתנו בין השתלה "חמה" של העוברים הטריים ביום השטיפה לבין הקפאתם והשתלה במועד מאוחר יותר.

שיתוף פעולה בין המשקים לבין היחידה להעברת עוברים

על מנת להצליח אנו זקוקים לשיתוף הפעולה שלכם.

1. משק שקיבל הודעה על פרה מועמדת להעברת עוברים מוזמן להתקשר אלינו לקבלת הבהרות וייעוץ ולהודעה על מועד הדרישה הטבעית של הפרה.

2. רפתנים אשר לא קיבלו הודעה על פרה שלדעתם ראויה להשתתף בתכנית מוזמנים להתקשר ולהאיר את עינינו.

3. לאורך כל התהליך יש להקפיד על עבודה מסודרת, בדיוק על פי תכנית העבודה בתורמת ובאומנות ולהתריע על כל בעיה שמתעוררת.

4. ביום השטיפה אנו נצטרך מקום מוגן מגשם ורוח לטיפול בפרה ומקום סגור, נקי ומחומם (משרד הרפת, חדר האוכל וכו' למעבדה).

סיכום

העברת עוברים תורמת ומקדמת את שיאון ותכנית הטיפוח מחד ומאפשרת למשק להפיק את המירב מהאוצר הגנטי שברשותו. שיתוף פעולה בינינו יאפשר לעמוד ביעדים ולהפיק את מירב התועלת מהעבודה.

התקשרו אלינו:

ד"ר זהר גבע – מנהל היחידה להעברת עוברים
zohar@sion-israel.com 054-6704480

דוד דיטסהיים- הטכנאי הוותיק של היחידה 054-6704445

קרן סעידי-רכות המידע ביחידה
08-859 2812/3 פקס 08-8593381

רשם: ד"ר זהר גבע

